

**การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
บ้านหนองผักนึ่ง**

นางสาวยาใจ อรุณเจริญฉาย

**สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยปีการศึกษา 2544
เทคโนโลยีการจัดการ**

บทคัดย่อ

ยาใจ อรุณเจริญฉาย : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
หมู่บ้านหนองผักนึ่ง ตำบลหนองน้ำใส อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ. ดร. กนกอร อินทรพิเชฐ
พัฒนกรอำเภอสีคิ้ว นายมรกต ชัยสิทธิ์

โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นโครงการที่จัดสรรเงิน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่หมู่บ้านและชุมชนกองทุนละ 1 ล้านบาท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ใช้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนภายในหมู่บ้าน ในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างงานสร้างรายได้ และเพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากหญ้า โดยการจัดตั้งกองทุนนี้ สมาชิกในชุมชน จะจัดตั้งคณะกรรมการ ขึ้นมาบริหารงานด้วยตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ในหมู่บ้าน ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ อย่างยั่งยืน

ในการประเมินผลการบริหาร จัดการกองทุนหมู่บ้าน หนองผักนึ่ง มีแนวทางในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ทำให้คนในหมู่บ้านมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จากการมีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ จากการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน มีการเก็บข้อมูล จากการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูล ตามแบบ บร. 1 – บร. 12 จากจำนวน 68 ครั้วเรือน โดยใช้อัตราร้อยละ 30 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด จะใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ โดยใช้แนวคิดทฤษฎีที่เรียกว่า “ CIPP MODEL” ในการวิเคราะห์

จากการประเมินพบว่า กองทุนหมู่บ้านหนองผักนึ่ง หมู่ 11 ซึ่งได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือน มิถุนายน 2544 และได้รับจัดสรรเงินทุนเข้ากองทุนจำนวน 1 ล้านบาท เมื่อเดือน กุมภาพันธ์ 2545 โดยมีจำนวนคณะกรรมการทั้งหมด 9 คน และมีจำนวนสมาชิกกองทุนหมู่บ้านรวมทั้งสิ้น 58 ราย โดยได้มีการจัดสรรเงินกู้ให้สมาชิกไป 43 ราย เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 683,000 บาท ผู้กู้ส่วนใหญ่ จะได้รับเงินจัดสรร ไปใช้ในการประกอบอาชีพ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มผู้ปลูกพืชไร่ และ กลุ่มเลี้ยงสัตว์ ปัจจุบันยังไม่ครบวงวดการชำระเงินตามสัญญาเงินกู้ ซึ่งคาดว่าผู้กู้ทุกรายมีสภาพคล่อง จากการมีเงินทุนหมุนเวียน และสามารถทำให้เศรษฐกิจในหมู่บ้าน ดีขึ้นทำให้หมู่บ้าน สามารถพึ่งพาตนเองได้ ในอนาคตต่อไป

สาขาเทคโนโลยีการจัดการ
ปีการศึกษา 2544

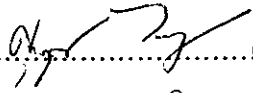
ลายมือชื่อนักศึกษา.....ยาใจ อรุณเจริญฉาย.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....ดร. กนกอร อินทรพิเชฐ.....

๑๒๖๖๖๖

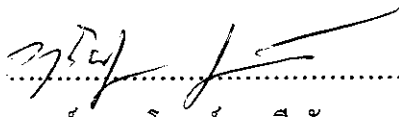
หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการสอบได้พิจารณา
สารนิพนธ์ฉบับนี้ เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาบริหารจัดการและประเมินโครงการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

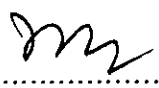
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

..... (พ.ศ.)
(รศ.ดร. กนกอร อินทรพิเชฐ)

คณะกรรมการสอบ

.....
(อาจารย์ดร.มาโนชญ์ สุธีรวฒนานนท์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาบริหารจัดการและประเมินโครงการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

.....
()
คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

16 ต.ค. 2545

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บุคคล และกลุ่มบุคคลต่างๆ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ อย่างดียิ่ง ทั้งในด้านวิชาการ และด้านการดำเนินการวิจัย อาทิ เช่น

- รองศาสตราจารย์ ดร. กนกอร อินทราพิเชฐ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์
- อาจารย์ ดร. มาโนชญ์ สุธีรพัฒนานนท์ และคณาจารย์ประจำสาขาเทคโนโลยี สาขาการจัดการ สำนักเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ให้คำปรึกษาทางด้านวิชาการ
- คุณมรกต ชินสิทธิ์ พัฒนาการอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
- ประธานกองทุน คณะกรรมการกองทุน ผู้ใหญ่บ้านและผู้นำชุมชน ที่ให้ข้อมูล และอำนวยความสะดวก ขอขอบพระคุณพี่น้องในหมู่บ้านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ต่าง ๆ

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ได้อบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมการศึกษา เป็นอย่างดี ตลอดมา จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในชีวิต

ยาใจ อรุณเจริญฉาย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	
หน้าอำนวยการ	
กิตติกรรมประกาศ	
สารบัญ	
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	2
กรอบความคิดทฤษฎี	2
ผลที่คาดว่าจะได้รับการประเมินโครงการ	4
บทที่ 2 บริบทและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	5
หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	6
วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	6
ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	7
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	7
คำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	11
ระเบียบกองทุนหมู่บ้านหนองผักนึ่ง	12
การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	17
หลักการประเมินแบบจิปพโมเดล (CIPP Model)	18
การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	21
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ	22
รูปแบบและเครื่องมือ	22
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ	23
แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน	24
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	25

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการติดตามประเมินโครงการ	26
บริบทระดับท้องถิ่นบ้านหนองผักนึ่ง	26
ผลการประเมินโครงการโดยรวม	29
ผลการประเมินระบบ A	29
ผลการประเมินระบบ B	30
บทที่ 5 อภิปราย สรุปผล	31
ข้อเสนอแนะ	31
บทสรุปการประเมิน	32
บรรณานุกรม	
ภาคผนวกแผนที่หมู่บ้านหนองผักนึ่ง	

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการศึกษาของรัฐบาล ทำให้ทราบปัญหาที่เกิดขึ้นทางเศรษฐกิจของประเทศว่า ความล้มเหลวของการพัฒนาประเทศ ปี พ.ศ. 2540 เกิดจากการให้ความสำคัญ แก่ภาคอุตสาหกรรมมากเกินไป และหลังล้มที่จะพัฒนาภาคเกษตรกรรม ที่เป็นอาชีพหลักของคนส่วนใหญ่ในประเทศ จากการศึกษาพบว่า มีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เกิดขึ้นมากมาย ทั้งจากการลงทุนในประเทศ และ ต่างประเทศ ประเทศของเราต้องพึ่งพาเทคโนโลยีและเงินทุนจากต่างประเทศเกือบทั้งหมด ทำให้พื้นฐานด้านเศรษฐกิจอ่อนแอ และเกิดปัญหามากมาย อาทิเช่น การว่างงาน ยาเสพติด อาชญากรรม การขายบริการทางเพศ เป็นต้น ทำให้รัฐได้กลับเข้าแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในระดับรากหญ้าของประเทศ คือในระดับครอบครัว ชุมชน การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นโดยตรง เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ให้สำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ จึงเน้นไปที่การพัฒนาองค์กรประชาชนให้มีความเข้มแข็ง หากเป็นไปตามวัตถุประสงค์จะทำให้การแก้ปัญหาต่าง ๆ ง่ายขึ้น

จากมติของที่ประชุมรัฐบาล มีความเห็นเป็นเอกฉันท์ ที่จะดำเนินงานตามนโยบาย กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ได้พิจารณาแล้วว่า สามารถ ทำให้เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ก้าวไปข้างหน้าได้อย่างเข้มแข็งรัฐบาลจึง มอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการ โดย นายสุวิทย์ คุณกิตติ เป็นประธานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ดำเนินงานตามนโยบายหลักของรัฐบาล

บ้านหนองผักนึ่ง ตำบลหนองน้ำใส อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา เป็นหมู่บ้านเด็กที่ห่างไกลความเจริญ ประชาชนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน และไม่มีความรู้ด้านการบริหารเงินกองทุน สังเกตจากการตั้งดอกเบี้ยเงินกู้ที่สูงเกินไป (อัตราร้อยละ 18 บาท ต่อปี) อีกทั้งยังไม่ค่อยเข้าใจนโยบาย ของกองทุนหมู่บ้าน สักเท่าไร แต่ชาวบ้านส่วนใหญ่ให้ความสนใจที่จะเข้ามาประชุมทุกครั้ง ทำให้ผู้ศึกษาคิดว่าอีกไม่นานชาวบ้านก็จะเข้าใจนโยบายของกองทุนหมู่บ้านและกองทุนเมือง

ดังนั้น ผู้ศึกษาจะเน้นศึกษาไปที่ปัจจัย ที่มีอิทธิพล ต่อความเข้มแข็ง ของชุมชน และศักยภาพของชุมชน กับขนาดกองทุนของหมู่บ้านหนองผักนึ่ง ตำบลหนองน้ำใส อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ ต่อการพัฒนาชุมชนเงินล้านต่อไป

คำถามการวิจัย

หัวข้อ “ ศักยภาพของชุมชน และ อนาคตของกองทุนหมู่บ้านหนองผักนึ่ง จะประสบความสำเร็จหรือไม่”

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

เพื่อทราบกระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติบรรลุเป้าหมายมากเพียงใด ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

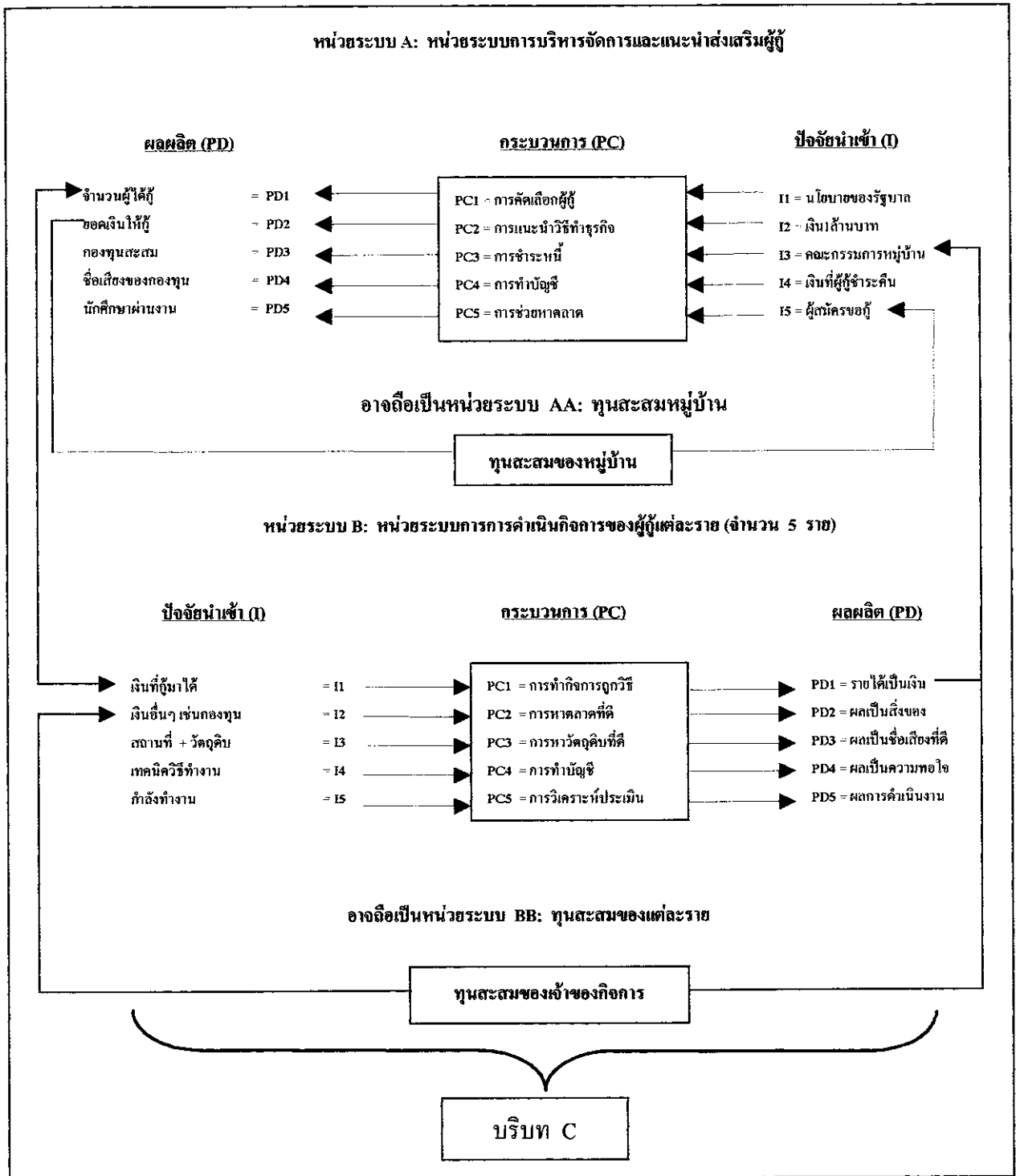
1. ท้องถิ่นชุมชนมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพสร้างงานสร้างรายได้หรือสวัสดิภาพของสมาชิก
2. ท้องถิ่นมีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน
3. ท้องถิ่นชุมชน มีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้ และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเอง และมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง
4. เศรษฐกิจระดับฐานรากของประเทศได้รับการกระตุ้น และมีภูมิคุ้มกัน กับทั้งสังคมก็มีภูมิคุ้มกัน
5. ประชาชนในท้องถิ่นมีศักยภาพและมีความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

กรอบความคิดทฤษฎี

กรอบความคิดทฤษฎี หรือต้นแบบแนวทางความคิด ที่ผู้เขียนสารนิพนธ์ที่ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ ได้แก่ แนวความคิดตามรูปแบบการประเมินของ สตีฟ เฟิลด์บีม (Stufflebeam) ที่เรียกว่า ต้นแบบความคิดเชิงระบบ เป็นกรอบในการระบุตัวชี้วัดและตัวแปรสำหรับการเก็บข้อมูล ต้นแบบทางความคิดดังกล่าวเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป ในชื่อว่า “ซีพีพีโมเดล” (CIPP Model) ซึ่งมีอักษรย่อมีความหมายดังนี้

C ย่อมาจาก	Context Evaluation	คือ บริบทของหน่วยระบบ
I ย่อมาจาก	Input Evaluation	คือ ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ
P ย่อมาจาก	Process Evaluation	คือ กระบวนการของหน่วยระบบ
P ย่อมาจาก	Product Evaluation	คือ ผลผลิตของหน่วยระบบ

แผนภาพแสดงองค์ประกอบภายในของกองทุนหมู่บ้านในรูปแบบของ “ซัพพลาย โมเดล” ซึ่งมี ส่วนประกอบดังนี้

แผนภาพที่ 1 ระบบการทำงานของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

แผนภูมิตีนี้แสดงภาพโดยรวมของการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและผู้กู้ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นหน่วยระบบ A ได้แก่ หน่วยระบบการบริหารจัดการ และแนะนำส่งเสริมผู้กู้ โดยมีหน่วยระบบสะสมทุนเป็นหน่วยระบบพ่วง คือ หน่วยระบบ AA

ส่วนที่ 2 เป็นหน่วยระบบ B ได้แก่ หน่วยระบบการดำเนินงานของผู้กู้แต่ละราย โดยมีหน่วยระบบสะสมทุนเป็นหน่วยระบบย่อย คือ หน่วยระบบ BB

สำหรับหน่วยระบบ A มีปัจจัยนำเข้าได้แก่ I ตามรายการต่าง ๆ ดังปรากฏในแผนภูมิมีกระบวนการทำงานได้แก่ P ตามรายการต่าง ๆ ดังปรากฏในแผนภูมิและมีผลผลิตได้แก่ O ตามรายการต่าง ๆ ดังปรากฏในแผนภูมิ

สำหรับหน่วยระบบ B คล้ายคลึงกับหน่วยระบบ A คือ เป็นหน่วยระบบของผู้กู้แต่ละคนมีปัจจัยนำเข้าได้แก่ I ที่จำทำมาประกอบกิจการของผู้กู้แต่ละราย มี P คือ กระบวนการทำอาชีพตามรายการและมี O ได้แก่ ผลผลิตตามรายการ

ความเชื่อมโยงที่สำคัญของหน่วยระบบ A และ B คือ หน่วยระบบกองทุนเป็นผู้ให้เงินกู้แก่หน่วยระบบ B และอาจจะช่วยหาตลาดจำหน่ายสินค้าอย่างตลอดจนช่วยหาวิธีแนะนำดำเนินการให้ได้ผลดี ส่วนหน่วยระบบ B เมื่อดำเนินงานได้ผลดี ส่งคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยให้กับหน่วยระบบ A

บริบท (C) ให้ที่หมายรวมถึงบริบทของหน่วยระบบระบบ A และ B เช่นสภาพภูมิประเทศและประชากรของชุมชนตลอดจนสภาพเศรษฐกิจ โดยทั่วไปของประเทศและนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับกองทุนดังกล่าว

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ

ผลการศึกษานี้จะได้ประโยชน์ดังนี้

- 5.1 ได้รับทราบและมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานและกระบวนการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 5.2 ได้ทราบและมีความรู้ ความเข้าใจปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคและสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุน
- 5.3 ได้ตัวชี้วัด ความเข้มแข็งของการบริหารการพัฒนาเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแนวทางวัดความสำเร็จในโครงการพัฒนาต่าง ๆ ระดับหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 5.4 ผู้ศึกษาได้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาที่มีระเบียบวิธีที่เป็นวิทยาศาสตร์ อันจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

บทที่ 2

ปริทรรศน์และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูล : อ้างอิงจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ วันศุกร์ที่ 19 กรกฎาคม 2545 โดยนายประดิษฐ์ เหลืองอร่าม

กองทุนเงินล้านฉิว กู้ทำเกษตรมากที่สุด

นายเชิดศักดิ์ ชูศรี นายอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี เปิดเผยว่า ตามนโยบายของรัฐบาล ที่ได้จัดทำโครงการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านทั่วประเทศนั้น ในส่วนของอำเภอท่ายาง กองทุนหมู่บ้านนั้น ขณะนี้ทุกหมู่บ้านได้รับการขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านเรียบร้อยแล้ว และมีการกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 1,510 คน ในด้านการกู้ยืมเงินกองทุนนั้นทางคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ได้อนุมัติให้สมาชิกกู้ยืมจำนวน 5,785 ราย คิดเป็นจำนวนเงิน 70,995,500 บาท โดยนำเงินกองทุนดังกล่าวไปประกอบอาชีพด้านการเกษตรกรรมมากที่สุดจำนวน 5,325 ราย คิดเป็นเงิน 65,601,500 บาท รองลงมาคืออาชีพค้าขาย 387 ราย คิดเป็นเงินลงทุน 4,695,500 บาท ด้านช่าง 31 ราย คิดเป็นเงินลงทุน 359,000 บาท อุตสาหกรรมในครัวเรือน 12 ราย คิดเป็นเงินลงทุน 250,000 บาท และด้านอื่นๆ 30 ราย คิดเป็นเงินลงทุน 90,000 บาท นอกจากนี้ยังมีสมาชิกที่นำไปทำกิจกรรมในรูปกลุ่ม จำนวน 5 กลุ่ม มีสมาชิกร่วมดำเนินการ 31 ราย เป็นเงินลงทุน 466,000 บาท

สำหรับในส่วนของระยะเวลาการคืนเงินกู้ที่กำหนดในสัญญานั้น ในรอบระยะเวลา 12 เดือน มีสมาชิกกู้ยืมทั้งสิ้น 5,785 ราย จำนวนเงินทุนกู้ยืมสมาชิกกู้ยืมทั้งสิ้น 5,785 ราย จำนวนเงินทุนกู้ยืม 70,995,500 บาท นั้น มีการส่งชำระคืนเงินกู้แล้ว 370 ราย คิดเป็นจำนวน 4,055,000 บาท ซึ่งจากการตรวจสอบในรายละเอียดตามสัญญาพบว่า สมาชิกที่นำไปทำการค้าขาย มีอัตราการเกิดผลกำไรและการส่งคืนเงินกู้มากที่สุด รองลงมาเป็นอาชีพและการเกษตรตามลำดับ

นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของรัฐบาล ซึ่งมีพันธำรงโททักษิณ ชินวัตรเป็นนายกรัฐมนตรี และเป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล เพื่อเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในด้านการเรียนรู้การสร้างและการพัฒนาความคิดริเริ่มการแก้ไขปัญหาและการเสริมสร้างศักยภาพ ด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้าน และชุมชนเมืองและรัฐบาลได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุนละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุนสร้างอาชีพ และรายได้ ให้แก่ประชาชนในชุมชนและ กิจการขนาดเล็ก พร้อมเสริมสร้างและพัฒนา

หมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองด้วยตัวเอง

หลักการสำคัญของกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

หมวด 2 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 5 ปรัชญาหรือหลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ คือ

1. เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น
2. ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้าน และชุมชนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญา ของตนเอง
3. เกื้อกูลประโยชน์ ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้าน และชุมชน
4. เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม
5. กระจายอำนาจในท้องถิ่นและพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีดังนี้

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉินและ จำเป็นเร่งด่วน และสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชน
2. ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง
3. เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในด้านการเรียนรู้การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง ในหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. การกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต
5. เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ มีระเบียบที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544
2. ระเบียบคณะกรรมการกองทุนแห่งชาติและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
3. คู่มือสำหรับประชาชนเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ประกอบไปด้วย 2 หมวดสำคัญ ดังนี้

หมวด 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 6 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีชื่อย่อว่า กทบ. ประกอบไปด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานคนที่สอง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานคนที่สาม ผู้อำนวยการสำนักงานประมวลเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน 10 คน เป็นกรรมการ เลขานุการรัฐมนตรี เป็นกรรมการ และเลขานุการ

คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 3 คน

ให้มีที่ปรึกษาคณะกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการจำนวนอย่างน้อย 3 คนแต่ไม่เกิน 7 คน

ข้อ 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังไม่มี การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งวาระนั้น ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ข้อ 8 นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามข้อ 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- 1.1. ตาย
- 1.2. ลาออก
- 1.3. เป็นบุคคลล้มละลาย
- 1.4. คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- 1.5. เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- 1.6. ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ข้อ 9 การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคราวใด ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการผู้มีอาวุโสตามลำดับเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าไม่มีรองประธานกรรมการมาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ 10 คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบาย การจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และกองทุน
2. กำหนดแผนการจัดหาเงินทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแผนการ จัดสรรให้แก่กองทุน
3. จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เสนอต่อคณะ รัฐมนตรี
4. กำหนดแผนงาน และออกระเบียบ ข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้ง และแนวทางการบริหารงานกองทุน
5. ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดหา และ จัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน
6. ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และการบริหารกองทุน

7. แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้
8. ออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติตามระเบียบนี้
9. เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือคณะกรรมการอาจขอให้รัฐมนตรีมีมติให้พนักงาน หรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ โดยจะให้ไปช่วยปฏิบัติงานเต็มเวลา บางเวลา หรือนอกเวลาก็ได้ อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้
10. รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุน ให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ข้อ 11 การประชุมของคณะกรรมการให้นำ ข้อ 9 มาใช้กับการประชุมและวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมอนุกรรมการ โดยอนุโลม

ข้อ 12 ให้คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และคณะกรรมการ ที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบนี้ ได้มีประชุมค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนด ในพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนที่ปรึกษา ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ. 2523 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเบิกจ่ายจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

หมวดที่ 2 สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 13 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข้อ 14 สำนักงานมีอำนาจ หน้าที่ ดังต่อไปนี้

10. ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
11. ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการและคณะกรรมการ
12. ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการและของกองทุน
13. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางการบริหารกองทุน
14. ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อม ในการจัดตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุน
15. จัดให้มี หรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุน
16. พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหารและการจัดการกองทุน

17. ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือ และข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบายระเบียบ หลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน
18. ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่น ๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุน และรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนการบริหารกองทุน
19. รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ
20. ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กทบ.1)

แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีส่วนสำคัญในการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต่าง ๆ เนื่องจากกระบวนการเลือกคณะกรรมการกองทุน มีกระบวนการคัดเลือก ดังต่อไปนี้

1. กระบวนการเลือกคณะกรรมการกองทุน

1.1 จำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมประชุม จะต้องมียุทธศาสตร์สามในสี่ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด

1.2 การเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ให้เป็นไปตามมติที่ประชุม

1.3 วันที่เลือกคณะกรรมการกองทุน

2. คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน

2.1 เป็นผู้มิใช่อยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุน

2.2 เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุ 20 ปีบริบูรณ์

2.3 ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียงทางด้าน การเงิน ตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

2.4 ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

2.5 ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

2.6 ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สินและความผิดฐานบุกรุก

2.7 ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด

2.8 ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา 68 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

2.9 ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 20 (3) และ (4)

แบบคำขอขึ้นทะเบียน และประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง (กทบ.2)

แบบคำขอขึ้นทะเบียน และประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจัดทำขึ้น เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ประเมินความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งให้ข้อมูลรายละเอียดตามสภาพความเป็นจริง สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้าในด้านเศรษฐกิจและสังคมต่อไป ดังนั้นกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมือง จะต้องมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้าน หรือ ชุมชนเมือง
2. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน หรือ ชุมชนเมือง
3. การเตรียมความพร้อมของหมู่บ้าน หรือ ชุมชนเมือง
4. ทุนดำเนินการของกองทุนหมู่บ้าน หรือ ชุมชนเมือง
5. แนวคิดในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เมื่อได้รับการสนับสนุนเป็นเงินไม่เกิน 20,000 บาท จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่ง

ระเบียบกองทุนหมู่บ้านหนองผักนึ่ง

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองผักนึ่ง
ว่าด้วยการจัดตั้งและการบริหารเงินกองทุนของหมู่บ้านหนองผักนึ่ง พ.ศ. 2544

ระเบียบข้อบังคับ

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองผักนึ่ง

เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านหนองผักนึ่ง ซึ่งจัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริม อาชีพสร้างรายได้ และวินัย ในการจัดการเงิน ความเสถียรต่อสมาชิกในชุมชน เป็นไปด้วยความคล่องตัว และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกโดยรวม จึงเห็นสมควร กำหนดระเบียบการเกี่ยวกับการดำเนินงาน ของกองทุนหมู่บ้านหนองผักนึ่งไว้ดังนี้

1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกองทุนหมู่บ้านหนองผักนึ่ง”
2. ที่ตั้งของกองทุน เลขที่ 64/26 หมู่ 11 บ้านหนองผักนึ่ง ตำบลหนองน้ำใส อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา 30140
3. ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 13 สิงหาคม 2544
4. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน
 - 4.1. เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการประกอบอาชีพ
 - 4.2. เป็นแหล่งเงินทุนกู้ยืม
 - 4.3. เพื่อลดรายจ่าย
5. แหล่งที่มาของกองทุน ประกอบด้วยเงินทุนและทรัพย์สินดังนี้
 - 5.1. เงินที่ได้มาจากการจัดสรรของรัฐบาล
 - 5.2. เงินที่ได้มาจากการบริจาคโดยไม่มีเงื่อนไข
 - 5.3. ดอกผลหรือประโยชน์ใดๆ ที่เกิดขึ้นจากกองทุน
 - 5.4. ค่าธรรมเนียมแลกเข้า
 - 5.5. เงินฝากสัจจะ
 - 5.6. เงินจัดสรรจากหน่วยงานเอกชนอื่นๆ
6. คุณสมบัติของสมาชิก
 - 6.1. เป็นคนในหมู่บ้านหนองผักนึ่ง และมีชื่อในทะเบียนบ้านหนองผักนึ่ง ตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป
 - 6.2. บุคคลนั้นต้องมีอายุ 20 ปีขึ้นไป แต่ถ้าหากเกิน 60 ปี คณะกรรมการกองทุนต้องพิจารณาเป็นกรณีพิเศษ

- 6.3. เป็นผู้พร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน
 - 6.4. เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุน มีมติ 3 ใน 4 ของคณะกรรมการกองทุนเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก
 - 6.5. มีเงินฝากหุ้นอย่างน้อย 12 หุ้น แต่ไม่เกิน 1 ใน 5 ของหุ้นทั้งหมด
 - 6.6. สมาชิกต้องเปิดบัญชีเงินฝากไว้กับธนาคารออมสิน
 - 6.7. เมื่อสมาชิกมีการขาดส่งหุ้นในปีถัดไป จะไม่มีสิทธิกู้เงินในปีนั้น และ ให้ผลจากการเป็นสมาชิกในทันที พร้อมส่งเงินต้นและดอกเบี้ยคืนในทันที
 - 6.8. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือเสมือนไร้ความสามารถ หรือบุคคลไร้ความสามารถ
7. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก
 - 7.1. ยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิก ที่คณะกรรมการกองทุน
 - 7.2. การรับสมัครเข้าเป็นสมาชิก 1 ครั้งต่อปี
 - 7.3. สถานที่สมัครบ้านเลขที่ 64/26 หมู่ 11 บ้านหนองผักนึ่ง ตำบลหนองน้ำใส อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดนครราชสีมา
 - 7.4. คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณา บุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นผู้พิจารณา เข้าเป็นสมาชิกโดยชอบธรรม โดยมติเห็นชอบ 3 ใน 4 ของคณะกรรมการกองทุน
 - 7.5. เป็นนิติบุคคลและกลุ่มหรือองค์กรของชุมชนแล้วแต่ความสมัครใจเข้าเป็นสมาชิก
 8. คณะกรรมการพิจารณาคณะสมมติและเห็นสมควรรับบุคคลเข้าเป็นสมาชิก
 - 8.1. จะพิจารณาภายใน 3 วันพร้อมกับแจ้งให้บุคคลนั้นทราบ
 - 8.2. เสียค่าสมัครสมาชิกแรกเข้า 20 บาทต่อคน
 9. สมาชิกขาดหรือพ้นจากสภาพ จากการเป็นสมาชิกด้วยเหตุต่าง ดังต่อไปนี้
 - 9.1. เสียชีวิต
 - 9.2. ลาออก
 - 9.3. จงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุน หรือแสดงตนเป็นปฏิปักษ์ ต่อกองทุนหรือไม่ให้ความร่วมมือ ด้วยเหตุใดๆ ก็ตาม
 - 9.4. ผู้กู้ยืมนำเงินไปใช้ในอวกวัตถุประสงค์
 10. เมื่อสมาชิกมีความประสงค์จะขอลาออกจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน สมาชิกจะต้องไม่มีหนี้สินผูกพันกับกองทุน
 11. มูลค่าหุ้น หนึ่งมีมูลค่า 10 บาท แต่ต้องถือหุ้นอย่างน้อย 12 หุ้น แต่ไม่เกิน 1 ใน 5 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด
 12. วิธีการชำระค่าหุ้นด้วยเงินสด
 13. การฝากหุ้น ฝากในรอบ 1 ปีของเดือนที่รับสมัคร แต่ต้องจ่ายภายใน 30 วันของเดือนนั้น
 14. การเพิ่มหุ้นจะเพิ่มหุ้นได้ในปีถัดไป
 15. ถ้าในปีถัดไป สมาชิกไม่ชำระค่าหุ้นประจำปี จะไม่มีสิทธิกู้เงินกองทุนในปีนั้น

16. คณะกรรมการกองทุนมีวาระ การดำรงตำแหน่ง 2 ปี

ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้คณะกรรมการกองทุนประกอบด้วย กรรมการกองทุนเท่าที่มีอยู่ และให้คณะกรรมการกองทุนจัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนกรรมการกองทุนที่พ้นจากตำแหน่งภายใน 30 วัน กรรมการกองทุนที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับการคัดเลือกเข้าดำรงตำแหน่งอีกครั้งก็ได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน 2 วาระไม่ได้

17. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านประกอบด้วย ประธานกองทุน รองประธาน เลขานุการ เหรัญญิก และกรรมการ

18. คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจและหน้าที่ดังนี้

- 18.1 บริหารจัดการกองทุน ตรวจสอบ กำกับ ดูแล จัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน
- 18.2 ออกระเบียบ ข้อบังคับหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารเงินกองทุน
- 18.3 รับสมัครและจัดทำทะเบียนสมาชิกทั้งที่เป็นกลุ่มและเป็นบุคคล
- 18.4 ดำรงและจัดทำข้อมูลและจัดทำอาชีพต่าง และกองทุนอื่นๆ ที่มีในหมู่บ้าน
- 18.5 พิจารณาให้เงินกู้ ตามข้อบังคับ
- 18.6 ทำนิติกรรมสัญญา เกี่ยวกับภาระผูกพันของกองทุน
- 18.7 จัดและเรียกประชุมสมาชิกตามระเบียบกำหนด
- 18.8 จัดทำบัญชีและส่งมอบเงินที่ทำจัดสรร ดอกผล ผลตอบแทน คืนให้แก่กองทุนให้ครบตามจำนวนที่ได้รับการอนุมัติเบิกจ่าย
- 18.9 ให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ผู้ถือหุ้นอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เรียกประชุมเมื่อไรก็ได้ ต่อเมื่อมีเหตุต้องขอมติที่ประชุม
- 18.10 คณะกรรมการกองทุน มีอำนาจอนุมัติเงินกู้ไม่เกิน 20,000 บาท ถ้าเกินกว่า 20,000 บาท ให้ที่ประชุมใหญ่ ชี้ขาด แต่ไม่เกิน 50,000 บาท
- 18.11 คณะกรรมการแต่งตั้งผู้แทนอย่างน้อย 2 คน ทำสัญญายืมเงินจากผู้กู้
- 18.12 คณะกรรมการกองทุนกำหนดอัตราดอกเบี้ยตามความเห็นชอบตามที่ประชุมสมาชิกและประกาศอย่างเปิดเผย
- 18.13 คณะกรรมการพิจารณาตามความเหมาะสม การชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ย ภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ไม่เกิน 1 ปี
- 18.14 ผู้กู้ยืม ไปใช้นอกวัตถุประสงค์ ให้กรรมการยกเลิกสัญญาและเรียกเงินคืน
- 18.15 คณะกรรมการกองทุนขอขึ้นทะเบียนจัดตั้งที่ธนาคารสาขา เพื่อเปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ภายใต้ชื่อ “ กองทุนหมู่บ้าน ”

19. ประเภทการกู้ยืม สมาชิกสามารถกู้ยืมเงินจากคณะกรรมการจากกองทุน เพื่อนำไปใช้จ่ายในกิจกรรมต่อไปนี้

- 19.1 พัฒนาอาชีพ
- 19.2 ฝึกอบรม
- 19.3 ลดรายจ่าย
20. การอนุมัติเงินกู้ สมาชิกที่ประสงค์จะขอเงินกู้ ต้องจัดทำโครงการ เสนอคณะกรรมการ โดย ครอบคลุมรายละเอียด 1 ราย
21. ลักษณะโครงการ สมาชิกยื่นขอเงินกู้ ตามข้อ 19 (1) (2) (3) คือโครงการที่สามารถทำได้จริง และให้ผลคุ้มค่าต่อการลงทุน
22. วงเงินกู้ให้สมาชิกผู้รายละ 20,000 บาท แต่ไม่เกิน 50,000 บาท
23. การทำสัญญาเงินกู้ทุกประเภท ต้องมีการทำสัญญาไว้กับคณะกรรมการ 1 ชุด
 - 23.1 ผู้กู้ถ่ายสำเนาอย่างละ 1 ชุด (ทะเบียนบ้าน บัตรประชาชน ทะเบียนสมรส)
 - 23.2 ผู้กู้ คู่สมรส (ถ้ามี) หรือทายาทเซ็นยินยอม
 - 23.3 ผู้ค้ำประกัน 2 คน ต้องเป็นสมาชิกเท่านั้น
 - 23.4 ผู้ค้ำประกัน คู่สมรส (ถ้ามี) หรือทายาทเซ็นยินยอม
 - 23.5 มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน
 - 23.6 มีพยานหรือผู้รู้เห็นค้ำประกัน
 - 23.7 การกู้เงิน กู้ได้ตั้งแต่ 1 บาท ขึ้นไป แต่ไม่เกิน 20,000 บาท ต่อราย ต่อปี
 - 23.8 ดอกเบี้ยเงินกู้คิดอัตราดอกเบี้ย 12 บาทต่อปี
 - 23.9 ระยะเวลาครบกำหนดส่งคืน ขึ้นอยู่กับความพร้อมของสมาชิก แต่ไม่เกิน 1 ปี
24. หลักประกันเงินกู้ยืมมีข้อกำหนด ดังนี้
 - 24.1 โฉนดที่ดิน หลักทรัพย์
 - 24.2 ผู้ค้ำประกัน 2 คน
25. การชำระเงินต้น พร้อมคืนดอกเบี้ย โดยชำระที่ธนาคารออมสิน สาขาสิคิ้ว
26. ค่าปรับในกรณี ผู้กู้ผิดสัญญา เสียค่าปรับในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี
27. อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12 ปี หรือร้อยละ 1.50 ต่อเดือน
28. การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี
 - 28.1 เฉลี่ยคืนสมาชิกผู้กู้ 50 %
 - 28.2 ปันผลคืนสมาชิกผู้ถือหุ้น 10 %
 - 28.3 พัฒนาหมู่บ้าน 5 %
 - 28.4 กองทุนสวัสดิการหมู่บ้าน 10 %
 - 28.5 ศาสนาประเพณี 5 %
 - 28.6 ค่าตอบแทนกรรมการ 10 %
 - 28.7 สมทบกองทุนหมู่บ้าน 5 %
 - 28.8 สนับสนุนการศึกษา 3 %

- 28.9 ค่าวัสดุเอกสารอื่นๆ 2 %
29. กองทุนจะจัดทำบัญชีเงินฝากและบัญชีค่าใช้จ่ายของกองทุนอย่างรอบคอบ เดือน 1 ครั้ง แล้วตีคประกาศอย่างเปิดเผย ณ.ที่ทำการกองทุนให้สมาชิกทราบ โดยมีประเภทบัญชีที่จะต้องดำเนินการจัดทำ ดังนี้
- 29.1 บัญชีเงินฝากออมทรัพย์
- 29.2 รายรับและรายจ่ายของกองทุน
- 29.3 สิ้นทรัพย์และหนี้สินของกองทุน
30. คณะกรรมการกองทุนจะตรวจสอบบัญชีของกองทุนแลรายงานการตรวจสอบบัญชี ต่อคณะกรรมการสนับสนุน เพื่อทราบถึงความก้าวหน้า ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของกองทุน ทุก 3 เดือน และทุกรอบปี พร้อมทั้งแสดงบัญชีกำไร ขาดทุน งบดุล ในปีบัญชีคงที่ส่งมาภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี
31. ให้คณะกรรมการกองทุน นัดประชุมใหญ่สมาชิกอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยมีวาระการประชุมดังนี้
- 31.1 ประธานกล่าวเปิดการประชุม
- 31.2 เรื่องที่แจ้งให้ที่ประชุมทราบ
- 31.3 รับรองรายงานประชุมที่ผ่านมา
- 31.4 พิจารณาเรื่องที่ค้างในที่ประชุมครั้งก่อน
- 31.5 เสร็จญูกรายงานฐานะทางการเงิน
- 31.6 วาระที่ต้องการพิจารณา
- 31.7 เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)
- 31.8 สรุปผลและปิดการประชุม

บทเฉพาะกาล

32. บรรดาประกาศคำสั่ง ข้อบังคับและระเบียบต่าง ๆ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบ ข้อบังคับนี้ ทั้งนี้จนกว่าจะได้มีการแก้ไขหรือยกเลิก
33. ภายใน 1 ปี นับตั้งแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการกองทุนประเมินการดำเนินงานตามระเบียบนี้ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมต่อไป
34. ให้คณะกรรมการกองทุน เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

รายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหนองผักนึ่ง

1. นายสวัสดิ์	ศรีศักดิ์นอก	ประธานกองทุน
2. นางอุไร	ศิลป์ประกอบ	เหรัญญิก
3. นางกัญทิมา	ทากิมนอก	เลขานุการ
4. นางทองใบ	บุญสอน	กรรมการ
5. นางทอง	ทากิมนอก	กรรมการ
6. นายทองม้วน	ทากิมนอก	กรรมการ
7. นายประจวบ	ก่อแก้ว	กรรมการ
8. นายสมศรี	เอมโอช	กรรมการ
9. นายทองสุข	ก่อแก้ว	กรรมการ

การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การพิจารณาเงินกู้ให้กับผู้กู้ นั้น คณะกรรมการจะต้องดำเนินการตามหมวด 7 ว่าด้วยการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยกองทุนหมู่บ้านหนองผักนึ่ง หมู่ที่ 11 ตำบลหนองน้ำใส อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา มีเกณฑ์การพิจารณาเงินกู้กองทุนให้กับสมาชิก ดังนี้

1. การอนุมัติเงินกู้ สมาชิกที่ประสงค์จะกู้เงินจะต้องจัดทำโครงการเพื่อขอเงินจากคณะกรรมการกองทุน โดยครบคร่าวละ 1 ราย ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน
2. ลักษณะโครงการ สมาชิกยื่นขอเงิน ต้องมีลักษณะหรือคุณสมบัติก็คือเป็น โครงการที่สามารถดำเนินการได้จริงมีความเป็นไปได้ทางการตลาด และสามารถเห็นได้ชัดเจนว่ามีความคุ้มค่าต่อการลงทุน
3. วงเงินกู้ ให้สมาชิกผู้ได้รายละเอียด 20,000 บาท หรือไม่เกิน 50,000 บาท ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติ 3 ใน 4 ของคณะกรรมการควรอนุมัติเงินกู้รายได้ไม่เกิน 20,000 บาท คณะกรรมการกองทุนจะเรียกประชุมสมาชิกทั้งหมด เพื่อให้พิจารณาชี้ขาด แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกิน 50,000 บาท จะต้องใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน / และบุคคลค้ำประกัน
4. การทำสัญญาเงินกู้ ทุกประเภท ต้องมีการทำสัญญาไว้กับคณะกรรมการไว้ 1 ชุด ตามแบบและเงื่อนไข
 - 4.1 ถ่ายสำเนาเอกสารสำคัญอย่างละ 1 ชุด ทะเบียนบ้าน บัตรประจำตัวประชาชน ทะเบียนสมรส
 - 4.2 ผู้ค้ำประกัน 2 คน และต้องเป็นสมาชิกกองทุนเท่านั้น และหัวหน้าครอบครัว 1 คน ค้ำประกันได้ 2 ครั้ง
 - 5.3 คู่สมรส (ถ้ามี) ต้องลงลายมือชื่อให้คำยินยอม

- 5.4 มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน
- 5.5 มีพยานหรือผู้รู้เห็น เช่น ค้ำประกัน
- 4.6 การกู้ กู้เงิน ได้ตั้งแต่ 1,000 บาทขึ้นไปแต่ไม่เกิน 20,000 บาท ต่อ 1 รายต่อ 1 ปี

5. หลักประกันเงินกู้ มีข้อกำหนดดังนี้

- 5.1 โฉนดที่ดิน หลักทรัพย์
- 5.2 ผู้ค้ำประกัน 2 คน

6. การชำระคืนเงินกู้

- 6.1 ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยภายในกำหนด 1 ปี
- 6.2 หากสมาชิกผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยตามที่เงื่อนไขกำหนดไว้ในสัญญากู้ยืม ให้ผู้กู้เสียค่าปรับตามจำนวนที่ระเบียบกองทุนหมู่บ้านกำหนด
- 6.3 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ 12 ต่อปี
- 6.4 ค่าเบี้ยปรับ ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญา ร้อยละ 1 ต่อวัน

หลักการประเมินโครงการ แบบชีพท์โมเดล (CIPP Model)

สต๊อฟเฟิลบีม ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า “เป็นกระบวนการของการวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจในทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่” (Evaluation is the process of delineating, obtaining and using information for jauging alternative decision)

รูปแบบของการประเมินโดยใช้หลักของเหตุผลทั่ว ๆ ไป อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจ และแสดงให้เห็นถึงว่ากระบวนการประเมินใด ๆ

รูปแบบของการประเมินแบบ (CIPP MODEL)

รูปแบบของการประเมินแบบชีพท์ มาจากตัวอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของประเด็นที่จะทำการประเมิน

1. การประเมินบริบท หรือ สภาวะแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นกระบวนการประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งเหตุผลเพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยจะเน้นด้านความสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน สภาพภูมิศาสตร์ สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมประเพณี โครงสร้างพื้นฐาน ทรัพยากร การรวมกลุ่ม ผู้นำ ความเข้มแข็งของชุมชน ตลอดจนการศึกษาปัญหาอุปสรรค อันจะนำไปสู่การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation: I) เป็นการจัดหาข้อมูลเพื่อใช้ในการ ตัดสินความเหมาะสมของแผนงานต่าง ๆ ที่วางไว้ ความสามารถของหน่วยงานหรือตัวแทนใน การจั

โครงการยุทธวิธีที่ใช้ในการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ การได้รับความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้งานดำเนินไปได้ เช่น หน่วยงานที่จะช่วยเหลือ เวลา เงินทุน อาคารสถานที่ อุปกรณ์เครื่องมือ รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการของการดำเนินการโครงการ เป็นต้น

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ เพื่อหาและทำนายข้อบกพร่องของกระบวนการ หรือการดำเนินการตามขั้นตอนที่วางไว้ เพื่อรวบรวมสารสนเทศสำหรับผู้ตัดสินใจวางแผนเพื่อเป็นการสะสมถึงการปฏิบัติต่างๆ ที่เกิดขึ้น

ส่วนประกอบที่สำคัญของการประเมินกระบวนการ มี 4 อย่าง

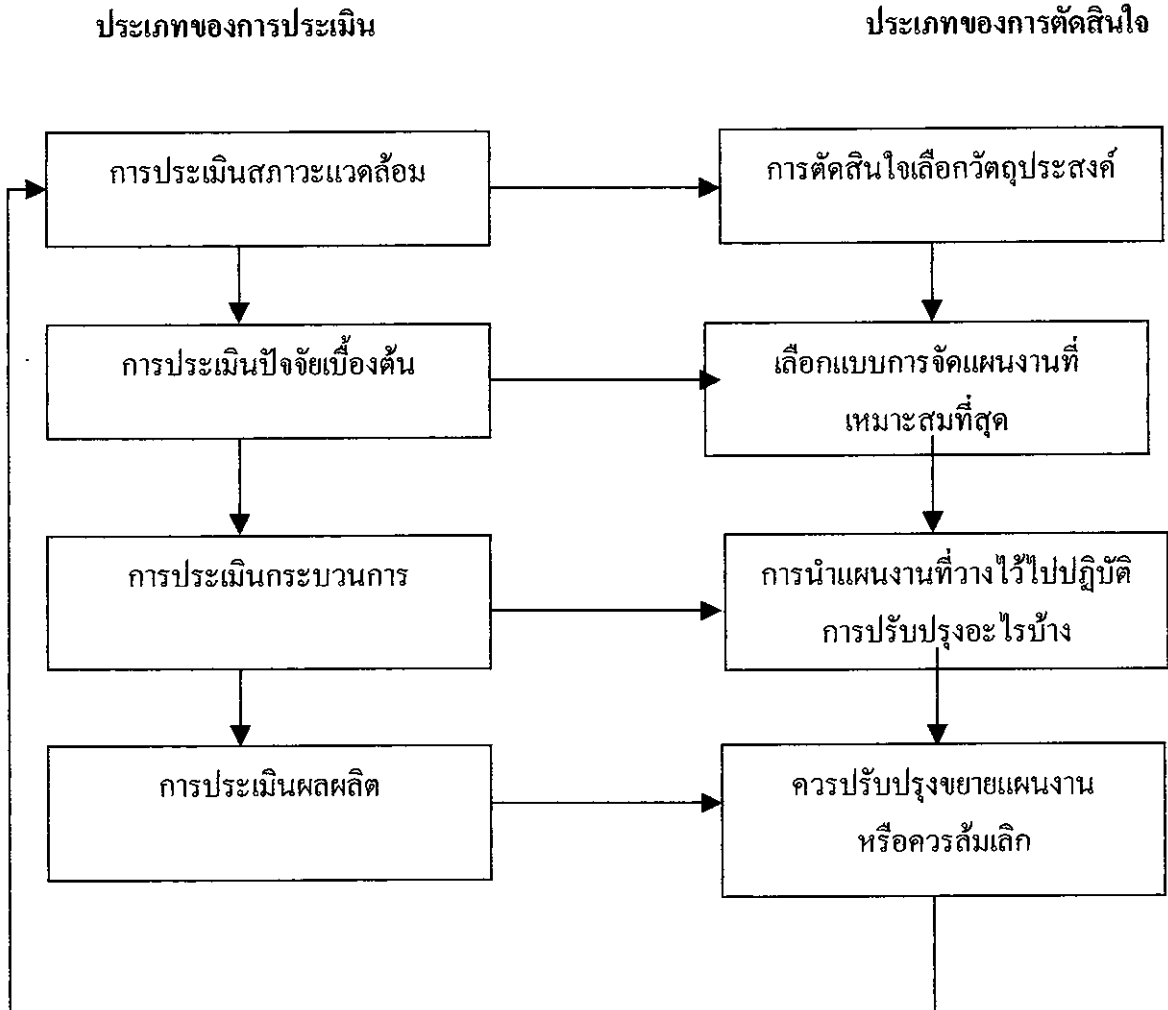
- (1) การจัดหานักประเมินกระบวนการเพิ่มเวลา
- (2) เครื่องมือที่เป็นสื่อในการบรรยายกระบวนการ
- (3) การร่วมประชุมอย่างสม่ำเสมอระหว่างนักประเมินโครงการและบุคลากรในโครงการ หรือในแผนงานเอง
- (4) การปรับปรุงโครงสร้างการประเมินอยู่เป็นนิจ

การทำตามกระบวนการ จำเป็นต้องมีข้อมูลย้อนกลับ โดยต่อเนื่องเกี่ยวกับว่าทำอะไร โครงการนั้นจึงจะทำหน้าที่ได้สมบูรณ์ที่สุด การประเมินกระบวนการให้ข้อมูลแก่ผู้ตัดสินใจในการคาดคะเนล่วงหน้า การปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาและบันทึกกระบวนการสำหรับแปลความหมายของความสำเร็จของโครงการ

4. การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation: P) เป็นกระบวนการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลและแปลความหมายที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการ นอกจากนี้ได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมิน ดังนี้

- 4.1. การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planning Decisions)** เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ของโครงการให้ สอดคล้องกับแผนการดำเนินการ
- 4.2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ (Structuring Decision)** เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากปัจจัยเบื้องต้น ที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแผนงาน และขั้นตอนของการดำเนินการของโครงการ
- 4.3. การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementation Decision)** เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินกระบวนการ เพื่อพิจารณาควบคุมดำเนินการให้ เป็นไปตามแผนและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด
- 4.4. การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling Decision)** เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น เพื่อพิจารณาการยุติ ล้มเลิก หรือปรับขยายโครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

สรุปความสัมพันธ์ของประเภทการประเมินและประเภทของการตัดสินใจ
 แผนภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจในแบบจำลองชีพฟ้า
 (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ 2525)

การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นโครงการที่มุ่งสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติกองทุนแล้วเสร็จ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยการอุดหนุนการศึกษาแก่บัณฑิตให้เข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมินโครงการ โดยกำหนดให้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้เป็นกิจกรรมหลักของการศึกษาโดยเนื้อหาหลักสูตรจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การเงิน การบัญชี การจัดทำโครงการ การวิเคราะห์โครงการ การวิจัยและการประเมินผลโครงการ การออกแบบ ผลิตภัณฑ์และการตลาด รวมถึงการเรียนรู้ชุมชน การประเมินผลและพัฒนาชุมชนที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือ

โครงการนี้ สามารถ สร้างงานและรายได้ให้แก่บัณฑิตที่ว่างงาน และที่สำคัญ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพ การจัดการกองทุน ในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านการจัดการด้านบัญชี เนื่องจาก กลุ่มชาวบ้าน ไม่มีความรู้ ไม่สามารถทำบัญชีได้ บัณฑิตจะเป็นผู้แนะนำทางอ้อมอีกด้านหนึ่ง ทำให้บัณฑิตสามารถเรียนรู้ร่วมกันกับชาวบ้าน ในวิถีชุมชนชนบท และเข้าใจปัญหาต่างๆ ได้ดี อีกทั้งข้อเสนอแนะและข้อแก้ไข ที่บางครั้งหัวหน้าชุมชน สอบถามจากบัณฑิต โครงการนี้จึงมีความสำคัญต่อสมาชิกในชุมชนกองทุนหมู่บ้าน

บทที่ 3

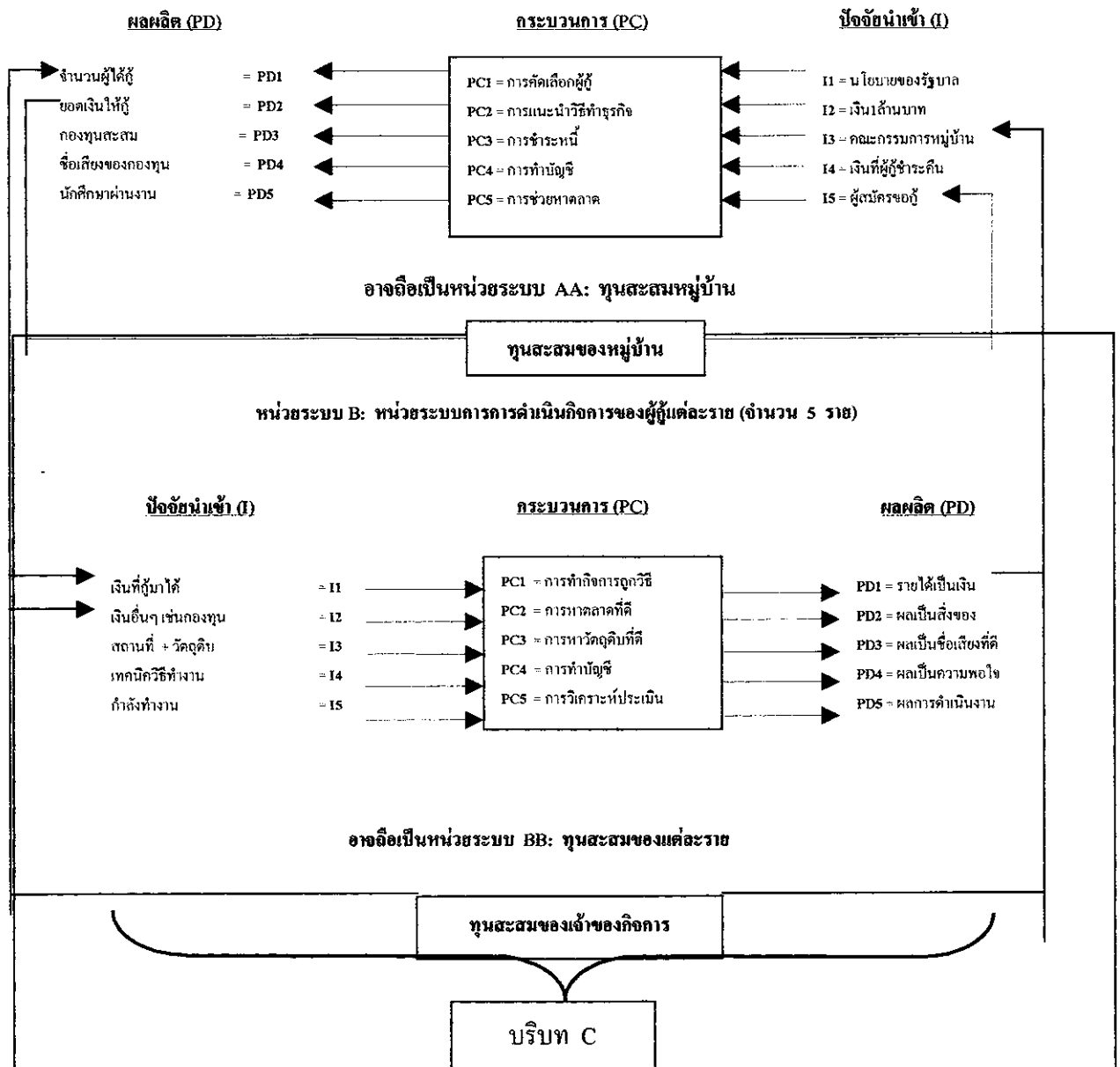
วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ เป็นการศึกษารายกรณีเฉพาะซึ่งผู้ทำสารนิพนธ์ได้เข้าปฏิบัติงานตั้งแต่เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2544 ในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีวิธีการดำเนินการประเมินดังนี้

รูปแบบการประเมินและเครื่องมือ

ในบทนี้ผู้ศึกษา จะใช้การประเมินแบบ ชิพป์โมเดล (CIPP Model) ตามกรอบแนวคิดทฤษฎี แผนภาพแสดงองค์ประกอบภายในของกองทุนหมู่บ้านในรูปแบบของ “ชิพป์ โมเดล” ซึ่งมี ส่วนประกอบดังนี้

หน่วยระบบ A: หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้

แผนภาพที่ 1 ระเบียบการทำงานของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยภาพรวมตามแนวคิดเชิงระบบประกอบไปด้วย 2 หน่วยระบบ ดังนี้

1. หน่วยระบบ A หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ โดยมีหน่วยระบบสะสมทุนเป็นหน่วยระบบพ่วง คือ หน่วยระบบ AA

2. หน่วยระบบ B หน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย โดยมีหน่วยระบบสะสมทุนเป็นหน่วยระบบพ่วง คือ หน่วยระบบ BB

ดังนั้นในการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อที่จะประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจึงเป็นไปตามแผนภูมิข้างต้นนี้ ซึ่งมีรายการตัวชี้วัด ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบรายงานต่าง ๆ (บร.) และแบบเก็บข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อใช้ในการสังเกตและการสัมภาษณ์ มีดังนี้

1. แบบรายงาน บร. 1 (แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน)
2. แบบรายงาน บร. 2 (แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน)
3. แบบรายงาน บร. 3 (แบบรายงานความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
4. แบบรายงาน บร. 4 (แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน)
5. แบบรายงาน บร. 5 (แบบรายงาน ผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
6. แบบรายงาน บร. 6 (แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
7. แบบรายงาน บร. 7 (แบบรายงานผลการสัมภาษณ์ เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็ง ของชุมชนในทัศนะของประชาชน)
8. แบบรายงาน บร. 8 (โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์)
9. แบบรายงาน บร. 9 (แบบบันทึกการสัมภาษณ์)
10. แบบรายงาน บร. 10 (แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน)
11. แบบรายงาน บร. 11 (แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี)
12. แบบรายงาน บร. 12 (การวิเคราะห์การจัดทำแผนแม่บทชุมชน)
13. การสำรวจอย่างมีส่วนร่วม เช่น การจัดเวทีประชาคมชาวบ้าน
14. การจัดเวทีประชุมชาวบ้าน

แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน

(จากส่วนกลาง)

ชุมชนเป้าหมาย.....บ้านหนองผักนึ่ง.....ตำบล.....หนองน้ำใส.....
อำเภอ.....สีคิ้ว.....จังหวัด.....นครราชสีมา.....

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ใช้วัด
1. สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี	() มาก (☒) ปานกลาง () น้อย
2. สมาชิกในชุมชนมีความมีชื่อเสียง	() มาก (☒) ปานกลาง () น้อย
3. ชุมชนยกย่องคนดีทำความดี	() มาก (☒) ปานกลาง () น้อย
4. สมาชิกในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	() มาก (☒) ปานกลาง () น้อย
5. สมาชิกในชุมชนมีโอกาสหาความรู้เพิ่ม	() ใช่ จำนวนครั้ง.....ต่อ..... (☒) ไม่ใช่
6. สมาชิกในชุมชนมีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้	จากปีก่อนมี.....64....ครอบครัว () เพิ่มขึ้นเป็น.....ครอบครัว (☒) ลดลงเหลือ.. 62... ครอบครัว () เท่าเดิม
7. ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่นอยู่พร้อมหน้ารักใคร่ปรองดองกัน	จากปีก่อนมี.....52.... ครอบครัว () เพิ่มขึ้นเป็น.....ครอบครัว () ลดลงเหลือ..... ครอบครัว (☒) เท่าเดิม
8. ในชุมชนมีการรวมตัวตั้งกลุ่มองค์กรประชาชน	จากปีก่อนมี5.....กลุ่ม () เพิ่มขึ้นเป็น.....กลุ่ม () ลดลงเหลือ.....ครอบครัว (☒) เท่าเดิม
9. ในชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกชุมชนเป็นประจำ โดยการประชุมหรือเสวนา	() มาก (☒) ปานกลาง () น้อย
10. ในชุมชนมีการช่วยเหลือเด็ก สตรี คนชรา คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส	จากปีก่อนมี2.....คน () เพิ่มขึ้นเป็น.....คน () ลดลงเหลือ.....คน (☒) เท่าเดิม
11. ในชุมชนมีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม	() ใช่ () ไม่ใช่ (☒) ไม่แน่ใจ
12. ในชุมชนสามารถร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชนได้โดยมีแผนงานที่คิดโดยสมาชิกในชุมชน	() ใช่ (☒) ไม่ใช่

วัน เดือน ปี ที่เก็บข้อมูล.....กรกฎาคม 2545

ลงชื่อผู้สรุปข้อมูล.....ยาใจ.....อรุณเจริญฉาย

อาจารย์ผู้นิเทศน์.....มรกตชินสิทธิ์.....

2.วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) การสังเกต (Observation) และบันทึกเกี่ยวกับสภาพทั่วไปด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้านตลอดจนการสังเกตและบันทึกขณะร่วมกิจกรรมทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม โดยการสังเกตจากพฤติกรรม ของกลุ่มเป้าหมาย (สมาชิก) โดยไม่ให้ผู้ถูกสังเกตรู้ตัว เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับความเป็นจริงที่ต้องการ

(2) การสัมภาษณ์ (Interview) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตัวแทนกลุ่ม ตลอดจนรายบุคคลในหมู่บ้าน โดยใช้แบบรายงานต่าง ๆ (บร.) โดยการสนทนากับคณะกรรมการกองทุนสมาชิกในหมู่บ้านทั้งที่เป็นสมาชิกกองทุนและไม่เป็นสมาชิกกองทุน ซึ่งการสัมภาษณ์นั้นจะมีการสัมภาษณ์เพื่อต้องการทราบในสิ่งที่กำหนด ตามวัตถุประสงค์ของโครงการและ การสัมภาษณ์เรื่องทั่วไป

(3) การอภิปรายกลุ่ม (Focus Group Dessionion) จากการจัดเวทีชาวบ้าน เวทีประชาคม เพื่อต้องการทราบถึงความคิดโดยรวมและความต้องการที่หลากหลายของคนในชุมชน

(4) การใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้แบบสอบถาม กับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ แล้วนำมาสังเคราะห์ข้อมูลหาข้อมูลที่ต้องการ

บทที่ 4

ผลการติดตามการประเมินโครงการ

สภาพแวดล้อมของหมู่บ้านหนองผักบุ้ง เป็นชุมชนที่อยู่ห่างไกล เพราะการคมนาคมไม่สะดวก ไม่มีรถประจำทางวิ่งผ่าน และถนนชำรุดเสียหายมาก การติดต่อกับหมู่บ้านอื่นที่อยู่ในตำบลหนองน้ำใสเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก และทำให้การขนส่งสินค้าทางการเกษตรเกิดความเสียหาย ผู้คนในหมู่บ้านร้อยละ 70 มีฐานะยากจน บางครอบครัวไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ เนื่องจากไม่มีรายได้เพียงพอแก่การดำรงชีพ ปัญหานี้เกิดจาก ครอบครัวมีฐานะยากจน พ่อแม่ ต้องละทิ้งบุตรไปทำงานต่างจังหวัด บางครั้งก็ไม่ได้ส่งเงินมาให้ ทำให้เด็ก ๆ และคนแก่ขาดคนดูแล ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อปัญหาด้านการศึกษาและสุขภาพของคนชราในหมู่บ้าน ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ต่ำ และครอบครัวขาดความอบอุ่น แสดงให้เห็นถึงความอ่อนแอของหมู่บ้านในชนบทที่ห่างไกลขาดการพัฒนาในทุกด้าน จากหน่วยงานของรัฐ

ภาวะหนี้สินของคนในหมู่บ้าน ร้อยละ 95 เป็นหนี้จากหน่วยงานของรัฐ เพราะรัฐบาลมีนโยบายปล่อยเงินกู้ให้แก่เกษตรกร ไปเสริมสร้างอาชีพ พัฒนาอาชีพ แต่เกษตรกรก็มิได้นำเงินกู้ไปเพื่อกิจการดังกล่าว ส่วนใหญ่จะใช้จ่ายไปผิดวัตถุประสงค์เพราะ ไม่มีเจ้าหน้าที่เข้มงวดในด้านนี้ และไม่มีเจ้าหน้าที่ ที่ให้คำแนะนำในการทำอาชีพใหม่ๆ ในหมู่บ้าน เช่นการทดลองเลี้ยงไก่ หรือ เลี้ยงโค กระบือ เลี้ยงสุกร เป็นอาชีพใหม่ให้แก่ชาวบ้าน ได้ดูเพื่อเปรียบเทียบผลแตกต่าง ระหว่างการทำไร่ กับ การเลี้ยงสัตว์ อย่างไรก็ตามจะเหมาะสมกว่ากัน สำหรับพื้นที่ดิน และสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน ชาวบ้านมีอาชีพทำไร่ ส่วนใหญ่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ผู้วิจัย คิดว่าหากเปลี่ยนอาชีพมาทำการเลี้ยงสัตว์ น่าจะได้ผลมากกว่า แต่ยังคงขาดเจ้าหน้าที่แนะนำเท่านั้น

บริบทระดับท้องถิ่น

ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

พื้นที่บ้านหนองผักบุ้ง เดิมเป็นหมู่บ้านคลองไทร แต่ได้แยกออกมาปี พ.ศ. 2516 โดยกลุ่มแรก ที่เข้ามาอยู่ในพื้นที่จำนวน 3 ครอบครัว คือ

1. ครอบครัวนายปิ่น
2. ครอบครัวนายบุญ
3. ครอบครัวนายก้อน

บ้านหนองผักบุ้งมีประวัติการตั้งชื่อมาจากการมีหนองน้ำเล็กในหมู่บ้าน มีผักบุ้งเกิดขึ้นในบริเวณกว้าง จึงมีการตั้งชื่อตามพื้นที่

ต่อมาปี พ.ศ. 2516 ได้มีการจัดตั้ง บ้านหนองผักบุ้ง และมีผู้ใหญ่บ้านตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ดังนี้

1. นายก้อน ตากี่มนอก

2. นายสวัสดิ์ ศรีศักดิ์นอก

บ้านหนองผักนึ่ง หมู่ 11 ในปัจจุบัน เป็นหมู่บ้านขนาดเล็กมีจำนวนครัวเรือน 68 ครัวเรือน

สภาพทางนิเวศน์

บ้านหนองผักนึ่ง หมู่ 11 ตำบลหนองน้ำใส อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	จรด	บ้านสง่าพัฒนา ตำบลหนองน้ำใส
ทิศใต้	จรด	บ้านคลองไทร ตำบลหนองน้ำใส
ทิศตะวันออก	จรด	บ้านโนนกระถิน ศรีประทาน
ทิศตะวันตก	จรด	ภูเขาแดนลาวที่กั้นระหว่างบ้านหนองผักนึ่งและบ้านซับน้ำทิพย์ ตำบลหนองน้ำใส

การเดินทางเข้าสู่บ้านหนองผักนึ่งมีเพียง 1 เส้นทาง การเดินทางจากอำเภอสีคิ้ว มายังหนองน้ำใสโดยรถโดยสารประจำทางระยะทางประมาณ 35 กิโลเมตร และเดินทางเข้ามาอีกประมาณ 13 กิโลเมตร โดยรถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง ค่าใช้จ่ายประมาณ 40 บาท ถนนเป็นถนนลูกรังที่ชำรุดแล้ว

การเดินทางเข้าหมู่บ้านหนองผักนึ่งไม่มีรถโดยสารประจำทาง ประชาชนส่วนใหญ่ในหมู่บ้านต้องอาศัย มอเตอร์ไซด์ จากหมู่บ้าน มาขึ้นรถโดยสารในตัวตำบลหนองน้ำใสเพื่อเข้ามาติดต่อสถานที่ราชการ (ที่ว่าการอำเภอสีคิ้ว)

ลักษณะภูมิอากาศ

บ้านหนองผักนึ่งมี 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว คล้ายกับหมู่บ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยทั่วไป

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือน มีนาคม ถึง เดือนมิถุนายน สภาพอากาศร้อนและแห้งแล้ง

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือน กรกฎาคม ถึง เดือนกันยายน ปริมาณฝนจะมีพอสมควร บางครั้งก็ทิ้งช่วง การเพาะปลูกไม่ได้ผล

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือน ตุลาคม ถึง เดือนกุมภาพันธ์ อากาศจะหนาวมากในช่วงค่ำ ช่วงกลางวันจะร้อน คล้ายกับฤดูร้อน

สภาพภูมิประเทศ

บ้านหนองผักนึ่ง เป็นที่ราบเชิงเขา ประชากรในหมู่บ้านมีอาชีพทำไร่อ้อย ตามที่ราบและเนินเขา ในบริเวณหมู่บ้านในที่ลุ่มและจะสูงขึ้นไปเรื่อยในทิศใต้ (บ้านคลองไทร) พื้นที่ทางการเกษตร ส่วนใหญ่ กลุ่มชาวบ้านจะขายให้แก่ायทุน นอกหมู่บ้าน จึงเหลือที่ทำกินของคนในหมู่บ้านประมาณ 250 ไร่เท่านั้น

ดิน

ลักษณะ ดิน เป็นดินลูกรังและดินเหนียว สภาพดินไม่ค่อยดี ไม่เหมาะกับการเพาะปลูก

แหล่งน้ำ

ในหมู่บ้านมีระบบประปา 1 แห่ง ในหมู่บ้าน มีครัวเรือนที่ใช้ระบบน้ำประปาจำนวน 45 ครัวเรือน

น้ำเพื่อการเกษตร

บ้านหนองผักนึ่งมีลำคลองไหล ผ่าน 1 สาย แต่ฤดูแล้ง น้ำจะแห้งขอดมาก ทำให้การเกษตร ไม้ได้ผล

แหล่งน้ำใต้ดิน

1. คลองห้วยทราย
2. สระวัด 1 สระ
3. บ่อบาดาล 4 บ่อ

ลักษณะของการตั้งถิ่นฐาน

บ้านหนองผักนึ่งเป็นชุมชนรวมกันหนาแน่น บ้านเรือนตั้งอยู่ริมถนนในหมู่บ้าน แต่มีรั้วแบบง่ายๆ หรือปลูกต้นไม้เป็นรั้ว ซึ่งเป็นลักษณะการตั้งถิ่นฐานของหมู่บ้านชนบททั่วไป

การสร้างบ้านเรือนของหมู่บ้านหนองผักนึ่ง ส่วนมากเป็นบ้านชั้นเดียว ได้ถุนสูง สำหรับเก็บเครื่องมือทางการเกษตร มักสร้างแบบง่ายๆ ไม่คำนึงถึงความสวยงาม เพราะเป็นหมู่บ้านที่ยากจน บ้านเรือนบางหลัง ยังไม่มีฝาผนังครบ 4 ด้าน บางครั้งหลังคามุงจาก เก่าๆ และผุมากแล้ว เจ้าของไม่มีความสามารถที่จะซ่อมแซมได้

จำนวนครัวเรือน

ปัจจุบัน บ้านหนองผักนึ่ง มีจำนวนครัวเรือน 68 ครัวเรือน แยกตามอายุ ดังนี้

ช่วงอายุ	จำนวนประชากร		
	ทั้งหมด (คน)	ชาย (คน)	หญิง (คน)
น้อยกว่า 1 เดือน	4	4	2
1 ปี - 5 ปี	4	2	2
3 ปี - 5 ปี	9	5	4
6 ปี - 11 ปี	25	12	13
12 ปี - 14 ปี	9	6	3
15 ปี - 17 ปี	14	7	7
18 ปี - 49 ปี	126	63	63
51 ปี - 59 ปี	17	7	10
60 ปีขึ้นไป	29	13	16
รวม	237	117	120

ผลการประเมินโครงการโดยรวม

ผลการประเมินกองทุนหมู่บ้านหนองผักนึ่ง โดยภาพรวม มีดังนี้

1. ผลการประเมินระบบ A

หน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้

1.1 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A พบว่า :-

1. นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จาก การสัมภาษณ์และเปิดเวทีชาวบ้านในหมู่บ้านพบว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่คิดว่า เป็น นโยบายที่ดี เพราะทำให้สามารถ นำเงินกู้มาลงทุนเพิ่มขึ้น ซึ่งสามารถเพิ่มงานและ เพิ่มรายได้ของครอบครัว แต่จะมีบางส่วนคิดว่า เป็นการเพิ่มภาระหนี้สิน ให้มากขึ้น
2. เงินจำนวน 1 ล้านบาทเป็นเงินที่รัฐจัดสรรให้หมู่บ้านสร้างงานสร้างรายได้ให้หมู่บ้าน และเป็นแหล่งเงินทุนแก่ชาวบ้าน บริหาร โดยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จากการเลือกตั้งของสมาชิกในชุมชน
3. คณะกรรมการหมู่บ้าน ได้รับการเลือกตั้ง โดยตรงจากสมาชิกในหมู่บ้านเพื่อบริหาร เงินกองทุน

1.2 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ A

1. กระบวนการคัดเลือกผู้กู้ของกองทุนพบว่า การคัดเลือกเป็นการยุติธรรมพอสมควร

ควร โดยคณะกรรมการได้รับการเลือกตั้งตามกระบวนการระเบียบปฏิบัติ ของ กองทุนและหมู่บ้านเมืองแห่งชาติ

2. กระบวนการทางบัญชีของกองทุนก็พบว่า คณะกรรมการยังไม่เข้าใจเรื่องการทำ บัญชีของกองทุน เนื่องจากไม่เคยได้ศึกษาด้านนี้มาก่อน แต่เคยมีพัฒนากรอำเภอตี คิ้ว มาอบรมให้ในระยะเวลาสั้น ทำให้ยังไม่เข้าใจในการทำบัญชี ปัญหานี้บัณฑิต กองทุนสามารถให้คำปรึกษาในด้านนี้ได้

1.3 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ A แบ่งออกเป็น 3 ด้านดังนี้

1. ผลโดยตรงพบว่า สมาชิกในชุมชน สามารถบริหารเงินกองทุนได้ด้วยตนเอง ตาม รัฐบาล แต่ความเป็นจริงเงินจะตกอยู่ในกลุ่มที่เป็นพรรคพวกเดียวกันเท่านั้น
2. ผลกระทบโดยตรงพบว่า ความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น หากว่าเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล
3. ผลกระทบทางอ้อม ทำให้ชุมชนมีความสามัคคีปรองดองกันมากยิ่งขึ้น เพราะรายได้มากยิ่งขึ้น จากงานที่มากขึ้น ทำให้คนที่ไปทำงานที่อื่น กลับมาทำงานที่บ้าน เกิดทำให้เกิดกิจกรรมภายในหมู่บ้าน

ผลการประเมินหน่วยระบบ B

หน่วยระบบ B คือหน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย

- ผลการประเมินบริบทเฉพาะตัวของหน่วยระบบ B พบว่า
 - ประสบการณ์ในการดำเนินกิจการของผู้กู้ ประสบการณ์ในการประกอบกิจการของผู้ กู้ ผู้กู้มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ อยู่แล้ว แต่ยังขาดความรู้ด้านการตลาด
- ผลการประเมินการนำเข้าของระบบ B พบว่า
 - จำนวนเงินที่ได้จากการกู้กองทุน เงินที่ได้รับมาจากการกู้กองทุนส่วนใหญ่ที่ได้รับจาก เงินกู้ คนละ 20,000 บาท รองลงมา 15,000 บาท และ 10,000 บาท ตามลำดับ เงิน จำนวนนี้สามารถ เสริมสร้างพัฒนาอาชีพแก่ชาวบ้าน แต่ชาวบ้านยังมีข้อเสนอว่า ยังมี รอบระยะเวลา 1 ปี ไม่สามารถชำระหนี้ได้ ต้องได้รับเงินจากการขายผลผลิตก่อน จึง จะชำระหนี้ได้

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการติดตามผลประเมิน โครงการของกองทุนบ้านหนองผักนึ่ง หมู่ 11 สรุปได้ ดังนี้

อภิปรายสรุปผลได้ดังนี้

การบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านหนองผักนึ่ง บรรลุทั้ง 5 ข้อ ได้แก่

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การเกิดกองทุน กองทุนหมู่บ้านเกิดจากความร่วมมือของคนในชุมชนและมีแนวโน้มที่คนในชุมชนจะมีส่วนร่วมมากขึ้น

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การมีระบบการบริหารกองทุน กองทุนหมู่บ้าน มีการจัดสร้างองค์กรอย่างชัดเจน มีการตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุนและมีการแบ่งหน้าที่การทำงานถูกต้องมีระเบียบข้อบังคับของกองทุนชัดเจน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การมีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง กองทุนหมู่บ้านเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอแต่ยังไม่ถึงขั้นพึ่งตนเองได้ทั้งหมดยังคงอาศัยความร่วมมือจากชุมชนภายนอกอยู่

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคม คนในชุมชนกองทุนหมู่บ้านมีการร่วมตัวเป็นกลุ่มในการประกอบอาชีพ แต่กลุ่มไม่เข้มแข็ง

วัตถุประสงค์ข้อที่ 5 การมีศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น คนในชุมชนมีความซื่อสัตย์ ร่วมมือร่วมใจ มีความสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ 1 ควรจะมีเจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นที่ปรึกษาของสมาชิกกองทุน หากเกิดปัญหาจะได้แก้ไขทันท่วงที

ข้อเสนอแนะที่ 2 จัดให้มีเจ้าหน้าที่ เข้าไปทำหน้าที่ที่ปรึกษาด้านการประกอบอาชีพ ของเกษตรกร เพื่อให้การผลิตมีคุณภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะที่ 3 จัดให้มีเจ้าหน้าที่ไปอบรม สมาชิกกองทุนเพื่อให้มีความรู้ด้านการตลาด และด้านการผลิต จะสามารถ ขายสินค้าในราคาสูงยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะที่ 4 จัดให้มีเจ้าหน้าที่ไปแนะนำส่งเสริมอาชีพ ใหม่ๆ ให้แก่สมาชิกกองทุน

ข้อเสนอแนะที่ 5 จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ ให้ประชาชนทราบ ในทุก ๆ เรื่อง จะทำให้ประชาชนมีความรู้กว้างไกล

ข้อเสนอแนะที่ 6 จัดให้มีการทำกิจกรรมของประชาชนในหมู่บ้าน เพื่อสร้างความสามัคคี และพบปะสังสรรค์กันของคนทุกๆ ฝ่าย

ข้อเสนอแนะที่ 7 การกู้เงินเป็นระยะเวลานาน แต่ไม่มีการประเมินผลเป็นช่วง ทำให้ไม่ทราบความเป็นไปของเงินกู้ ถ้าหากทำแบบประเมินจะทำให้รู้จุดบกพร่องและปัญหา หลักจะได้แก้ไขตรงประเด็น

ข้อเสนอแนะที่ 8 จัดให้มีการอบรมจริยธรรมคุณธรรม ให้แก่สมาชิก เพื่อปลูกจิตสำนึกให้ เกิดความสะอาดต่อบาป และสร้างความซื่อสัตย์ในกลุ่มสมาชิก

บทสรุปของการประเมิน

ผู้ศึกษามีความเห็นว่ากองทุนหมู่บ้านหนองผักนึ่ง ยังจะคงมีต่อไป แต่ ในระยะยาว อาจจะล้มละลายก็ได้ ถ้าหากภาครัฐไม่ติดตามประเมินผลอย่างใกล้ชิด เพราะ มีข้อบกพร่อง หลายประการดังนี้

1. คณะกรรมการ บางท่าน ยังไม่เข้าใจนโยบายหลักของกองทุนหมู่บ้าน สังกัดจากการตั้งดอกเบี้ยสูงเกินไป(ร้อยละ 18 ต่อปี)
2. เนื่องจากกลุ่มชาวบ้านมีความรู้พื้นฐานการศึกษาค่อนข้างต่ำ ไม่สามารถที่จะเข้าใจเรื่องบางอย่าง ตัวอย่างเช่น หากมีคณะกรรมการ มีข้อเสนอและความเห็นในเรื่องต่างๆ โดยที่กลุ่มชาวบ้านไม่ค่อยจะรู้เรื่อง และพร้อมที่จะลงความเห็นด้วยไปทุกเรื่อง โดยไม่ได้ศึกษาและเข้าใจให้ถ่องแท้ในเรื่องดังกล่าว ผลเสียก็จะตกอยู่ที่ชาวบ้าน
3. เคยมีกองทุนมาลงทุนในหมู่บ้านแล้ว ล้มละลายไปหลายกองทุน
4. พื้นฐานส่วนใหญ่ของชาวบ้านหนองผักนึ่งมีฐานะยากจน อาจจะไม่มีความสามารถในการใช้หนี้ที่กู้กองทุนหมู่บ้าน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ,สำนักงานมาตรฐานการศึกษา. 2544. ชุดวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา,ชุดการเรียนรู้ด้วยตัวเอง. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ,สำนักงานมาตรฐานการศึกษา. 2544. ชุดวิชาการวิจัย, ชุดการเรียนรู้ด้วยตัวเอง. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ,สำนักงานมาตรฐานการศึกษา. 2544. ชุดสารนิพนธ์,ชุดการเรียนรู้ด้วยตัวเอง. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กองทุนหมู่บ้านชุมชนเมือง.(ออนไลน์).2545แหล่งที่มา<http://www.agric.comu.ac.th/others/rfund/asknansner.html>. (5 มกราคม 2545)
- กรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. สำนักงาน. 2544 คู่มือสำหรับประชาชน เพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. สำนักงาน. 2544 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 กรุงเทพฯ : บริษัท สหพัฒนการพิมพ์ จำกัด.
- สำนักงาน.2544 คู่มือการดำเนินงานสำหรับคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง . สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี “คู่มือนักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต การจัดการและการประเมินโครงการ”. นครราชสีมา,(2544)